

I. Žurenkov: „Pět znepokojivých faktů“.

Západ vysvětluje selhání protiruských sankcí

- CZ24 News | 24. února 2023

EU/RUSKO: IVAN ŽURENKOV komentuje pět hlavních zdůvodnění německého analytika, proč se ekonomické sankce uvalené na Rusko minuly účinkem

Němečtí analytici připouštějí, že Rusko se sankcím přizpůsobilo překvapivě dobře, a jako důkaz uvádějí MMF a švýcarské kolegy. Existuje nejméně pět indicií, že „neviditelná ruka trhu“ byla silnější než politická vůle (a zvláště) Západu. Ruští analytici však nabádají nespěchat se závěry o hospodářském zázraku a nevylučují, že hlavní zkoušky teprve přijdou. V čem se názory ruských expertů shodují s těmi západními?

Ruská ekonomika ustála silný sankční úder a efekt opatření, která Západ přijal proti svému „dlouholetému obchodnímu partnerovi“, byl mnohem skromnější, než jeho iniciátoři očekávali. K tomuto závěru dospěl německý analytik Gabor Steingart, který své poznatky zveřejnil v článku pro významný časopis Focus. *„Mezinárodní měnový fond odhaduje, že ruská ekonomika poroste v dohledné době dokonce rychleji než německá,“* poznamenává expert.

Když “všemocný” Západ miní...

Steingart uvádí „pět znepokojivých skutečností“, které „neměly nastat“ vzhledem k obchodním překážkám uvaleným ze strany USA a EU na Rusko.

Za prvé, částečné odpojení ruských bank od systému SWIFT nevedlo ke kolapsu ruského úvěrového a finančního systému. Během ruské speciální vojenské operace (SVO) na Ukrajině dolar vůči rublu dokonce oslabil. *„Ruská měna se nyní obchoduje přibližně o 9,6 % výše než před zahájením SVO,“* uvádí analytik. Steingart vidí příčinu v tom, že ruský export převažuje nad importem a hlavní exportní komodita – energie – zdražila – právě “díky” rozhodnutí Západu ji bojkotovat.

Za druhé, podle prognózy MMF ruská ekonomika (která v sice roce 2022 zažila recesi souběžně s ekonomikami Západu) opět poroste – očekává se nárůst o 0,3 %. Do roku 2024 růst ruské ekonomiky *„pravděpodobně výrazně překoná ukazatele růstu německé ekonomiky,“* poznamenává Steingart a rovněž se odvolává na odhady MMF. Pro letošní rok Mezinárodní měnový fond předpokládá růst o 0,8 %. *„Ruská ekonomika přežila rok 2022,“* cituje Steingart názor německého ekonoma Janise Klugeho, a sám za sebe dodává: *„Pokus srazit Rusko ekonomicky na kolena prostě totálně selhal.“*

...Čína mění

Třetí „znepokojující skutečnost“: Ruský trh, který se měl pod vlivem sankcí zhroutit, aktivně rozvíjí byznys s Čínou, a to na úkor západních konkurentů. Jako příklad uvádí analytik aktivitu společností Xiaomi, Realme a Honor na trhu chytrých telefonů. *„Čínský vývoz do Ruska dosáhl v prosinci 2022 rekordní úroveň, což pomohlo vyrovnat prudký pokles obchodu s Evropou,“* upozornil Steingart.

Podle čínské Hlavní celní správy se vývoz z Číny v „sankčním“ roce zvýšil na 76,1 miliardy dolarů, což je o 13 % více než v předchozím roce. Podle Eurostatu zároveň vývoz z EU klesl o více než třetinu na 45,6 miliardy dolarů. Celkový rusko-čínský obchod dosáhl rekordních 190,3 miliardy dolarů, a to i díky ruskému exportu do Číny (který se zvýšil o více než 43 %).

Čtvrtá skutečnost, kterou německý analytik uvádí a která měla přímý vliv na neúspěch sankcí: Simon Evenett a Niccolo Pisani ze švýcarské univerzity v Sankt Gallenu ukázali, že ze všech firem v zemích EU a G7, které působily v Rusku před zavedením SVO, jich ve skutečnosti pouze 9 % zcela opustilo ruský trh. „Autoři analyzovali 1404 společností. Pouze 120 společností zcela zrušilo nebo prodalo alespoň jednu místní pobočku,“ uvádí Steingart. Z těch společností, které v Rusku stále působí, je mimochodem 20 % německých.

Autor navíc upozorňuje, že i ty firmy, které trh opustily, jsou stále přítomny skrze paralelní dovoz. „Výrobky Apple a Samsung se do Ruska vracejí novými obchodními cestami,“ přes Kazachstán, Arménii, Hongkong, – a dokonce i přes evropské země.

Pátou skutečností je fakt, že zájem o jednu z hlavních ruských vývozních komodit – plyn, neklesá, a to ani mezi západoevropskými zeměmi. „Podle lobbistické skupiny Future Gas země jako Francie, Belgie, Nizozemsko a Španělsko stále přijímají ruský zkapalněný zemní plyn (LNG),“ poznamenává Steingart. „Touto obchodnou cestou bude i nadále ruský LNG proudit do Německa, byť v menších dávkách.“

Vývoz LNG loni vzrostl o 8 % na 46 miliard metrů krychlových, uvedl v lednu ruský vicepremiér Alexandr Novak. Pokud jde o další klíčovou komoditu – ropu, Rusko úspěšně diverzifikuje své toky, jak nerad přiznává Steingart. Podle agentury Bloomberg se do Číny, Turecka, Indie a některých afrických zemí dostává asi 2,5 milionu barelů ropy denně. A celkově se vývoz ruské ropy za uplynulý rok zvýšil o 4 %.

Hospodářský zázrak?

Pět argumentů svědčí o tom, že „neviditelnou ruku trhu nelze svázat“ a že samotné vlády – iniciátoři sankcí – „zveřejňují své obchodní zákazy na úředním papíře a nejsou schopny nebo ochotny podrobně sledovat jejich dodržování,“ shrnuje Steingart.

Ruští odborníci s německým analytikem souhlasí, ale jen částečně, a nabádají k nepřeceňování závěrů z „hospodářského zázraku“. „Existují například technologické sankce. Už jsme viděli, co se stalo s automobilovým průmyslem – všechny značky najednou odešly, a ten se zhroutil. Jak v prodeji, tak v objemu výroby,“ řekl agentuře REGNUM Georgij Ostapkovič, ředitel centra pro studium konjunktury na Vysoké škole ekonomické.

„Pro první čtvrtletí loňského roku Rosstat předpovídal fantastické výsledky průmyslu a stavebnictví. Chystali jsme se na plus 4,5 %, nebo dokonce 5 %. A nyní jsme na mínus 2,5 %. To znamená, že jsme ztratili téměř 7,5 %,“ říká ekonom. „A hlavní pokles zaznamenal průmysl, který určuje ekonomiku, přičemž sám vytváří 30 % přidané hodnoty v celkové struktuře HDP. To je také zčásti důsledek tlaku sankcí.“

Nemělo by se zapomínat ani na ztráty příjmů z prodeje uhlovodíků, nabádá Ostapkovič. Již zmíněný vicepremiér Novak v prosinci předpověděl 5-6% pokles těžby ropy v letošním roce z důvodu cenového stropu. „Přitom sektor surovin generuje téměř 50 % daní. Samozřejmě se najdou nové trhy a nová logistika, ale to vše bude dražší,“ upozorňuje expert. Sankce (zejména surovinové) mají prolongovaný, tj. prodloužený účinek, a mohou trvat dlouho, poznamenává expert.

Rusko nelze vyhladovět

Ostapkovič zdůraznil, že v ruské ekonomice nedojde ke kolapsu ani k chaosu. Je dokonce možné, že bude vykazovat ještě větší růst. Ale „růst a rozvoj jsou dvě zcela odlišné ekonomické kategorie“.

Proto podle Ostapkoviče zatím nelze hovořit o ruském ekonomickém zázraku. Přinejmenším ne do doby, než se Rusku podaří nahradit dovoz high-tech výrobků.

Ani sázka na Čínu, kterou zmiňuje autor ve Focusu, by se podle Ostapkoviče neměla přeceňovat. Podle jeho odhadů nevstoupila na ruský trh ani jedna skutečně velká technologická společnost z Číny. *„Žádné investice ani společné podniky. Číňany to k nám samozřejmě táhne, ale obávají se druhotných sankcí, protože hlavním partnerem Číny jsou zatím ještě USA. A proč by si Čína měla chtít vytvořit z Ruska nového konkurenta? Tudíž s transferem technologií k nám nespěchají,”* uzavřel Ostapkovič.

Nicméně Alexej Zubec, ředitel Institutu sociálního a ekonomického výzkumu na Finanční univerzitě při ruské vládě, spíše souhlasí s tím, že západní sankce se zcela minuly účinkem. *„Spotřebitelský sektor nebyl vážněji zasažen. Většina produktů se vyrábí v tuzemsku nebo v zemích přátelských k Rusku (Čína, Turecko, Indie),“* řekl Zubec agentuře REGNUM. *„K větším ztrátám došlo v automobilovém průmyslu, v letadlech a počítačích. Ale stabilitu trhu určují potraviny a spotřební zboží.”*

Nikdy nebude možné eliminovat účinek sankcí na nulu, ale Západ sám má zájem na zrušení těchto ekonomických omezení, protože je škrtí víc než Rusko, zdůraznil Zubec. *„Sankce, které jsou nyní v platnosti, nebudou platit navždy. Jedinou otázkou je, dokdy,”* zdůraznil ekonom.

Na rozdíl od některých svých kolegů se Zubec domnívá, že sázka Ruska na Čínu plně zafungovala. *„Nebýt Číny, měli bychom problémy i z hlediska zahraničních trhů a dodávek spotřebního zboží a počítačů. Čína nám nemohla poskytnout špičkové technologie v oblasti procesorů. V devadesáti procentech případů nás však podpořila, a nebýt Číny, ruská ekonomika by na tom byla mnohem hůře. A to Američany znervózňuje,”* shrnul Zubec.

Na rozdíl od české demoliční vlády, chtělo by se dodat. A vládních médií – to jsou vlastně všechna velká, ta v rukou zdejších oligarchů, která mlátí pořád dokola prázdnou slámu o zdrcujícím účinku západních sankcí na ruskou ekonomiku. Jak vidět, už i Německo bere zpátečku.

Brzy Fiala zůstane v protektorátu jako – u nás tradičně – příslovečný kůl v plotě (a my bohužel s ním).

AUTOR: Ivan Žurenkov

[ZDROJ](#)

Překlad: Protiproud